

Rollespill

Eksempel hentet fra Skøyenåsen skole i Oslo.

Et skuespill illustrerer en bit av livet. Handlingen er omfattende. Skuespillerne må gi rollefigurene levende og fargerike personligheter som preges av handlingen i stykket. Dette er en avansert prosess som kan gi både gud og hvermann prestasjonsangst.

Rollespill har ingenting med skuespill å gjøre. Et rollespill er en situasjons - illustrasjon som brukes som utgangspunkt for en diskusjon, øvelse eller man eksperimenterer for å løse noen problematiske situasjoner. Når det skjer er man ikke opptatt av deltagerens skuespiller prestasjoner, men av hvilken løsning de valgte.

Hvorfor velge rollespill som metode? Hvorfor ikke bare snakke om det?

- Rollespill aktiviserer hele eleven. I en ellers fysisk passiv skolehverdag er det i seg selv et glimrende argument for å bruke metoden.
- Rollespill samler klassens fokus og gir alle et felles utgangspunkt for samtale.
- Rollespill gir en mulighet for å øve på situasjoner som ikke oppstår så ofte. Eksempel: hvis du ser at noen blir mobbet. Hvordan skal du reagere da?
- Det å spille et rollespill ligner så mye på virkeligheten at det av og til setter i gang følelser hos deltagerne. Disse følelsene er glimrende utgangspunkt for diskusjon og viktige bidrag i en diskusjon.

Fortell historien om hvilket ansvar tilskuerne har. Referer fra klasse møtene.

- Noen elever mente at de ikke hadde noe med det.
- Andre mente at de hadde kanskje litt ansvar, men det som skjedde var ikke deres skyld. De burde ikke få noe straff.
- Mange torde ikke gjøre noe (eks. hente lærer) fordi de var redde for hevn senere. Er det da slik at siden du er redd, så forsvinner ansvaret? Er det følelsene inni deg som bestemmer graden av ansvar, eller handlingene du gjør?
- Noen ville gjøre noe, men visste ikke hva?
- Jeg stilte spørsmålsserien: Hvor mange kinoer er det i Oslo? Hender det at kinoer blir lagt ned? Hvorfor? Hva ville skje hvis ingen gikk på kinoene (fordi alle fikk hjemmekino for eksempel)?
- Hva ville skje hvis ingen gav mobberne oppmerksomhet?
- Klassen ble enige om at alle skulle gå, og helst hente en lærer, dersom de ble tilskuere til en mobbesituasjon. Stikkordet var " Nei, dette er for teit! Kom a vi stikker!". Og da skulle alle gå.
- Hvem som skulle si det visste vi ikke. Alle hadde ansvaret. Men en måtte gjøre det først. Derfor stod vi i ring og kjente på ansvarsfølelsen helt til noen sa den avtalte setningen. Etter hvert fant vi ut at den personen trengte støtte. Så flest mulig skulle umiddelbart si: " Enig! Kom igjen a folkens!"
- Dette øvde vi på i 5 min hver dag før storefri.

Kommentarer:

Når elevene står i en ring og kjenner på ansvarsfølelsen. Noen tar ansvaret og andre ikke. Så kan man stille spørsmålene hvorfor tok du det? Og til alle dere andre: Hvorfor tok ikke dere ansvaret? Hvorfor venter dere på at noen andre skal ta det?

Slike samtaler får man ikke uten et rollespill. Og det nettopp disse mekanismene som opererer i det virkelige livet. Uten rollespill får man verken snakket om dem eller trenet på å takle dem.

Vi lagde en liste over de som tok ansvaret for å si i fra. Og konfronterte de som ikke gjorde det i enerom.

- En var sjenert og torde ikke. Er sjenanse en god grunn for ikke å hjelpe noen som blir mobbet? Er det andre måter å hjelpe en som blir mobbet på? På hvilken måte kan du hjelpe en som blir mobbet?
- En mente at det ikke var hans problem. Ingen hjalp han. Og han måtte ikke hjelpe noen hvis han ikke ville. Dette er en person jeg observerte nøye med tanke på om han var en mobber.

Hva er lærerens rolle i et rollespill?

Vi gjør det vi pleier å gjøre.

1. Bestemmer tema, gjerne sammen med elevene.
2. Motiverer.
3. Fordeler oppgaver.
4. Veileder underveis.
5. Problematiserer.
6. Styrer debatten.
7. Hjelper alle til å forstå poenget.
8. Konkluderer